

STORTINGET

Representantforslag 138 S

(2017–2018)

fra stortingsrepresentantene Karin Andersen, Gina Barstad, Mona Fagerås og
Nicholas Wilkinson

Dokument 8:138 S (2017–2018)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Karin Andersen, Gina Barstad, Mona Fagerås og Nicholas Wilkinson om å bruke TRIPS-avtalen for tvangslisensiering av Spinraza, slik at de SMA-syke får medisinen de trenger

Til Stortinget

Bakgrunn

Legemiddelet nusinersen, markedsført som Spinraza, kan hjelpe folk med spinal muskelatrofi (SMA). Det er det første legemiddelet som kan hjelpe de som har denne sykdommen.

Stater gir legemiddelfirmaer patenter, slik at de skal kunne tjene inn kostnadene ved forskning og utvikling av nye medisiner. For at patentsystemet skal fungere, må selskapene ikke misbruke den statsgitte monopolmakten. Systemet skal kun brukes til å tjene normal profitt, ikke til å ta overpris gjennom misbruk av monopolmakt. Å være eneste firma som kan redde liv og helse, gir store muligheter for inntjening, da betalingsviljen selv sagt er stor. Derfor er det egne artikler i TRIPS-avtalen for å sikre at monopolmakten ikke misbrukes.

Forslagsstillerne mener selskapet Biogen har misbrukt sin monopolmakt over legemiddelet Spinraza, blant annet ved å kreve svært høy pris og nekte å forhandle med Danmark og Norge samlet.

Forslagsstillerne er glade for utviklingen av den nye medisinen og mener de SMA-syke må få tilgang til medisinen så snart som mulig. For at dette skal være mulig, må prisen være innenfor rimelighetens grenser.

Det er godt at unge under 18 år nå får medisinen, men også de over 18 år bør få medisinen til en overkommelig pris.

TRIPS-regelverket

Norge er tilsluttet Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPS-avtalen). Annex 1C, Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights, part II Standards concerning the availability, scope and use of intellectual property rights, section 5: Patents, article 31 regulerer mulighetene for tvangslisensiering av et legemiddelprodukt.

Selskapet beholder patenten og skal betales for bruken, men land som tvangslisensierer legemiddelet, kan sette en mer moderat pris. Det er flere begrensninger på Norges eventuelle bruk av det tvangslisensierte legemiddelet, men det gir rom for å sikre landets SMA-syke tilgang på medisinen så snart som mulig.

For å kunne tvangslisensiere legemiddelet må Norge først ha forsøkt å få på plass en avtale med gode kommersielle vilkår, slik man allerede har gjort, innenfor rimelig tid.

Forslagsstillerne mener de SMA-syke har ventet lenge nok. Det er på tide å bruke de lovlige virkemidlene Norge har, for å sikre landets innbyggere medisinen de trenger.

Eksempler på bruk av TRIPS-regelverket

Norge har, så vidt forslagsstillerne vet, aldri brukt denne muligheten i regelverket.

I mars 2012 innvilget India tvangslisensiering til den indiske legemiddelprodusenten Natco Pharma Ltd slik at de kunne produsere sorafenibtosylat, en kreftmedisin selskapet Bayer hadde patent på.

Under anthraxangrepene i USA i 2001 truet amerikanske myndigheter med tvangslisensiering av antibiotikumet ciprofloaxacin hvis patentholderen Bayer ikke senket prisen. Bayer senket prisen, og myndighetene trengte dermed ikke tvangslisensiere legemiddelet.

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen bruke TRIPS-avtalen for å tvangslisensiere Spinraza og sikre tilgang til medisinen for de som trenger den i Norge, så sant myndighetene ikke allerede har kommet til en avtale med selskapet.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

13. februar 2018

Karin Andersen

Gina Barstad

Mona Fagerås

Nicholas Wilkinson